

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Urbárska spoločnosť – pozemkové spoločenstvo S., O, S., právne zastúpeného JUDr. V.**, advokátom v P., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Poprade**, Partizánska č. 690/87, Poprad, za účasti: 1/ C, bytom397. M., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2466/003/2008-KJ-6 zo dňa 13. augusta 2008, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 4Sp/16/2009-18 zo dňa 25. mája 2009, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 4Sp/16/2009-18 zo dňa 25. mája 2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením postupom podľa § 250p O.s.p. odmietol opravný prostriedok navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu č. 2466/003/2008-KJ-6 zo dňa 13.8.2008, ktorým odporca podľa ustanovení zákona č. 229/1991 Zb. úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon o pôde“) rozhodol vo veci nároku oprávnených osôb, spoluvlastníkov spoločných nehnuteľností a podielnikov na majetku Urbárskej spoločnosti – Pozemkového spoločenstva S. tak, že oprávnené osoby spĺňajú podmienky pre priznanie nárokov podľa § 6 ods. 1 písm. p/ zákona a priznal im právo na náhradu.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že po preskúmaní podmienok konania krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľ nebol účastníkom správneho konania a preto v zmysle § 250m ods. 3 O.s.p. nemôže byť ani účastníkom konania o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu vydaného v tomto konaní. Krajský súd v odôvodnení tiež poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ ako pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity nie je právnickou osobou v zmysle § 18 Občianskeho zákonníka (OZ), nemá spôsobilosť na právne úkony, ani spôsobilosť byť účastníkom konania a samostatne konať pred súdom ako účastník (§ 19 a § 20 O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu a zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Dôvodil v podstate tým, že navrhovateľ je právnym nástupcom Urbárskej spoločnosti – pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity a že na základe rozhodnutia odporcu č. j. 06/872/141-Ka zo dňa 22.3.2006 bol navrhovateľ

zapísaný do registra pozemkových spoločenstiev ako subjekt s právnou subjektivitou. Namietal, že krajský súd rozhodol vo veci nesprávne, pretože mu zrejme neboli predložené všetky doklady z Obvodného pozemkového úradu v Poprade, keďže v pôvodnom konaní pri uplatnení reštitúcie vystupovala Urbárska spoločnosť – pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity a v odvolacom konaní oprávnené vystupuje Urbárska spoločnosť s právnou subjektivitou S., čo dokazuje aj zápisnica z Valného zhromaždenia, uznesenie z Valného zhromaždenia, ako aj prezenčná listina z Valného zhromaždenia zo dňa 29.1.2006, kde fyzické osoby pod r.č. 1 až 394 odsúhlasili právne nástupníctvo po zaniknutej Urbárskej spoločnosti – pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity. O jeho právnom nástupníctve predložil ako dôkaz zápisnicu z Valného zhromaždenia, uznesenie z Valného zhromaždenia a prezenčnú listinu z Valného zhromaždenia zo dňa 29.1.2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 preskúmal napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa a konania mu predchádzajúce v zmysle §§ 212 ods. 1 a nasl. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a dospel k záveru, že v danej veci súd prvého stupňa posúdil opravný prostriedok navrhovateľa vecne správne.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým krajský súd odmietol opravný prostriedok navrhovateľa, a preto odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie, ktoré mu prechádzalo, najmä z toho pohľadu, či súd prvého stupňa správne posúdil oprávnenosť navrhovateľa na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporcu.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že predmetom preskúmovacieho konania v danej veci je rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým správny orgán rozhodol o reštitučnom nároku oprávnených osôb podľa zákona o pôde.

Súdy preskúmajú opravné prostriedky proti rozhodnutiam pozemkových úradov, ktorými pozemkové úrady rozhodli o reštitučnom nároku uplatneného podľa zákona o pôde podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ustanovujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov (§§ 250l až 250s).

Podľa § 250p O.s.p. ak je návrh podaný oneskorene alebo ho podá ten, kto naň nie je oprávnený, alebo ak sa napáda rozhodnutie, ktoré preskúmaniu nepodlieha, alebo ak navrhovateľ neodstránil vady, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu, súd uznesením opravný prostriedok odmietne. Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Z predloženého spisového materiálu súdu prvého stupňa, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, odvolací súd zistil, že správny orgán Obvodný pozemkový úrad v Poprade preskúmaným rozhodnutím č. 2466/003/2008-KJ-6 zo dňa 13.8.2008 rozhodol vo veci nároku oprávnených osôb, spoluvlastníkov spoločných nehnuteľností a podielnikov na majetku Urbárskej spoločnosti – Pozemkového spoločenstva S., teda fyzických osôb, ktoré boli zastúpené v správnom konaní predsedom Urbárskej spoločnosti – Pozemkového spoločenstva S.; proti uvedenému rozhodnutiu správneho orgánu podal opravný prostriedok navrhovateľ, ktorým žiadal preskúmať zákonnosť tohto

rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu a súčasne žiadal uvedené rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť správne orgánu na ďalšie konanie. Krajský súd napadnutým uznesením opravný prostriedok podľa § 250p O.s.p. odmietol z dôvodu, že navrhovateľ nie je oprávnenou osobou na podanie opravného prostriedku.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa navrhovateľ nebol oprávnenou osobou na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu žalovaného správneho orgánu v danej veci, z ktorých dôvodov súd prvého stupňa správne postupoval, keď opravný prostriedok navrhovateľa v zmysle § 250p O.s.p. odmietol.

Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona o pôde oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí ustanovenom v písm. a/ až e/.

Zákonodarca v citovanej právnej norme ustanovuje ako oprávnenú osobu v reštitučnom konaní v zmysle ustanovení zákona o pôde výlučne fyzickú osobu, ktorej na základe splnenia zákonných podmienok tohto zákona priznáva právo uplatniť si reštitučný nárok a konať s ňou ako s účastníkom konania.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ navrhovateľ podal opravný prostriedok na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým odporca rozhodol o reštitučnom nároku oprávnených osôb podľa zákona o pôde, ako Urbárska spoločnosť – pozemkové spoločenstvo S., O, S., nemožno ho považovať za osobu oprávnenú na podanie opravného prostriedku proti napadnutému rozhodnutiu správneho orgánu, pretože opravný prostriedok podala ako právnická osoba vo svojom mene.

Súd prvého stupňa správne posudzoval podanie opravného prostriedku navrhovateľa podľa obsahu v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 41 ods. 2, pretože z obsahu tohto podania jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ sa týmto podaním domáhal vo vlastnom mene a nie ako zástupca oprávnených osôb preskúmania rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval o reštitučnom nároku oprávnených osôb podľa zákona o pôde.

Podľa § 9 ods. 7 zákona o pôde proti rozhodnutiu pozemkového úradu možno podať opravný prostriedok na súd.

Podľa § 250l ods. 1, 2 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 250m ods. 1, 2, 3 O.s.p. konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu.

Návrh sa podáva na príslušnom súde v lehote tridsiatich dní od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku alebo ak obsahuje nesprávne poučenie, možno ho napadnúť do šiestich mesiacov od jeho doručenia.

Účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu z citovaných právnych noriem vyplýva, že preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodol o reštitučnom nároku podľa zákona o pôde, môže sa domáhať účastník správneho konania na základe opravného prostriedku podaného podľa § 9 ods. 7 zákona o pôde a súd preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku ustanovujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov, t.j. podľa §§ 250l až 250s O.s.p..

Podľa § 37 ods. 1, 2 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“) spoluvlastníckymi podielmi, ktoré sa majú vydať podľa osobitného predpisu (§ 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb.), alebo ku ktorým zaniká užívacie právo (§ 22 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb.), sa rozumejú aj užívacie podiely alebo iné práva na spoločných nehnuteľnostiach, na ktoré sa vzťahovali predpisy o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov (Zákon SNR č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov). Ak nemožno výšku pôvodných podielov určiť, považujú sa ich podiely za rovnaké. Nie je prekážkou vydania pozemku, ak je zastavaný stavbou vo vlastníctve oprávnenej osoby; v týchto prípadoch na poskytnutie náhrady platia všeobecné predpisy (Občiansky zákonník).

Na uplatňovanie nároku na vydanie nehnuteľnosti a nárokov vyplývajúcich zo spoluvlastníctva v pozemkových úpravách určia oprávnené osoby (spoluvlastníci) spoločného zástupcu (spoločných zástupcov) a spôsob jeho konania; na to je potrebný súhlas majiteľov väčšiny podielov.

Vzhľadom na uvedené teda urbárska spoločnosť ako právny predchodca navrhovateľa bola oprávnená v reštitučnom konaní podľa zákona o pôde vystupovať len ako zástupca oprávnených osôb na základe plnej moci svojich členov podľa § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb.. V danej veci však navrhovateľ podal opravný prostriedok ako právnická osoba vo svojom mene, a preto odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že navrhovateľ podal opravný prostriedok ako neoprávnená osoba.

Je právne irelevantné tvrdenie navrhovateľa, že v danej veci v pôvodnom konaní pri uplatnení reštitúcie vystupovala Urbárska spoločnosť – pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity a v odvolacom konaní oprávnene vystupuje Urbárska spoločnosť s právnou subjektivitou S., čo dokazuje aj zápisnica z Valného zhromaždenia, uznesenie

z Valného zhromaždenia, ako aj prezenčná listina z Valného zhromaždenia zo dňa 29.1.2006, kde fyzické osoby pod r.č. 1 až 394 odsúhlasili právne nástupníctvo po zaniknutej Urbárskej spoločnosti – pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity, pretože správny orgán rozhodnutím napadnutým opravným prostriedkom navrhovateľa nerozhodoval o nároku urbárskej spoločnosti tak, ako je uvedené vyššie, a pokiaľ aj v správnom konaní vystupovala Urbárska spoločnosť – pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity, bola oprávnená vystupovať len ako zástupca oprávnených osôb, pričom opravný prostriedok podal navrhovateľ ako právnická osoba vo vlastnom mene a nie ako zástupca oprávnených osôb.

Odvolací súd z týchto dôvodov neprihliadol na námietku navrhovateľa, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil jeho oprávnenosť na podanie opravného prostriedku a konanie o ňom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p..

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a s § 250k ods. 1. Navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov tohto konania v dôsledku jeho neúspechu v tomto konaní.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 21. apríla 2010

**JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth